

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

SOM EL QUE MENGEM O MENGEM EL QUE SOM?

L'obesitat i la classe social

Judit Torrodà i Ricart
Resum executiu
Avi Astor

SOM EL QUE MENGEM O MENGEM EL QUE SOM?

Resum executiu

Hipòtesis

L'objectiu principal d'aquest treball és estudiar si existeix relació entre l'obesitat i la classe social i, en cas afirmatiu, conèixer com és aquesta relació.

Per tal de poder desenvolupar l'objectiu, s'han plantejat quatre hipòtesis:

- 1) L'habitus i l'estil de vida creen les diferències entre les pràctiques alimentàries dels individus.
- 2) Els canvis en la dieta (alimentació hipercalòrica i menys consum de vitamines i minerals), juntament amb la disminució de l'activitat física (estils de vida sedentaris), han propiciat l'augment de població amb sobrepès i/o obesitat, especialment a les capes socials amb menor nivell socioeconòmic.
- 3) Hi ha un augment en la sensibilització i preocupació pels hàbits i estils de vida saludables a les classes mitjanes i altes.
- 4) La relació entre obesitat i classe social és variable, bidireccional i depèn de diferents factors.

Metodologia

La metodologia utilitzada per poder acceptar o refutar les hipòtesis es basa principalment en l'ús de dades extretes dels informes sobre Salut als Districtes de les diferents Àrees Bàsiques de Salut (ABS) del 2015 dels districtes de Sant Andreu i Les Corts, juntament amb la realització de quatre entrevistes a diferents especialistes de l'àmbit sanitari: una metge de família del C.A.P. de Trinitat Vella (Sant Andreu), un metge de família del C.A.P. Montnegre (Les Corts), un cardiòleg de l'hospital Moisès Broggi (Sant Joan Despí) i una infermera del C.A.P. Can Bou (Castelldefels).

El barri de Trinitat Vella és un dels més desfavorits de la ciutat de Barcelona i, en canvi, el barri de Les Corts és dels més rics de la ciutat. Per aquesta raó s'han escollit els C.A.P. situats a aquestes zones de la ciutat. D'altra banda, l'obesitat i el sobrepès són els principals factors que poden propiciar l'aparició de malalties del cor; per aquesta raó s'ha decidit realitzar una entrevista a un cardiòleg, el qual treballa a un hospital públic i a una consulta privada. Per últim, l'elecció d'entrevistar una infermera ha sigut perquè aquesta professió es dedica a fer el seguiment dels tractaments dels pacients i, d'aquesta manera, poder veure amb més detall la influència que pot tenir la classe social a l'hora de patir obesitat.

Resultats

Els resultats de les entrevistes ens indiquen que l'estil de vida i l'habitus creen una propensió i un gust cap a uns aliments en concret. Cada entrevistat dins el seu camp ha explicat diferents casos en els que s'ha trobat que les condicions en les que viu el pacient dificulten l'accés a algun producte, o fins i tot, que el paper dels hàbits alimentaris passen a un últim pla sense donar importància a l'alimentació.

Els entrevistats conflueixen en acceptar que l'obesitat és un problema real i greu. Tot i això, el metge de família del CAP Montnegre comenta que tenir més diners no vol dir menjar millor i, per tant, pensa que la relació entre classe social i obesitat, si existeix, no és determinant. D'altra banda, la resta d'entrevistats afirma que la classe social dels seus pacients és important a l'hora de tractar l'obesitat. A més, les dades que s'han consultat ens indiquen que en el barri de Trinitat Vella els índex d'obesitat són majors que en el barri de Les Corts, el qual té un dels índexs més baixos de la ciutat.

Ara bé, hi ha una part de la societat que està fent un canvi de xip, hi ha una creixent sensibilització de les classes mitjanes i altes les quals estan fent un canvi d'hàbits cap a un estil de vida més saludable. Hi ha un augment de preocupació per la salut i el cos que, a més, els hi dóna prestigi social. Això es pot veure amb l'aparició de dietes veganes i vegetarianes juntament amb el creixent ús de gimnasos.

Per últim, tots els entrevistats consideren que hi ha altres factors que s'han de tenir en compte a l'hora d'estudiar l'obesitat. Alguns d'ells són el nivell d'estudis, les condicions familiars i socials, la genètica, la cultura, la migració, els mitjans de comunicació i l'estat emocional.

Conclusions

L'obesitat és l'epidèmia del segle XXI. És un dels factors de risc més importants a l'hora de patir malalties cardiovasculars i càncers, que són les principals causes de mort del primer món. Per aquesta raó, reduir els índex d'obesitat i sobrepès hauria de ser una prioritat. Tot i la major conscienciació d'alguns sectors, aquest canvi d'hàbits encara no és possible per a tota la població, i aquells sectors més desfavorits no tenen les mateixes oportunitats. L'educació en els hàbits alimentaris és la principal eina que s'ha d'utilitzar per a que la informació pugui arribar a totes les capes de la societat, juntament amb la difusió i promoció dels mitjans de comunicació, afavorint la visibilització i accés als productes saludables.